Hals Arkiv

Huse i Øster Hassing Sogn

Teksten er baseret på indsamlinger foretaget af en gruppe interesserede i Øster Hassings huse, bestående af Birthe Eriksen, Jens Winther Kjeldsen, Lotte Kock, Johanne og Kaj Pallisgaard og Jørgen T. Pedersen.
Redigeret af Klem Thomsen og Asbjørn Thomsen. *Oktober 2020.*

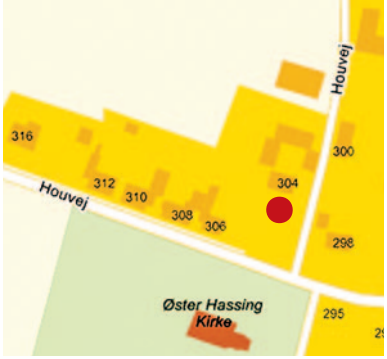

Houvej 304

Øster Hassing By matrikel 17h

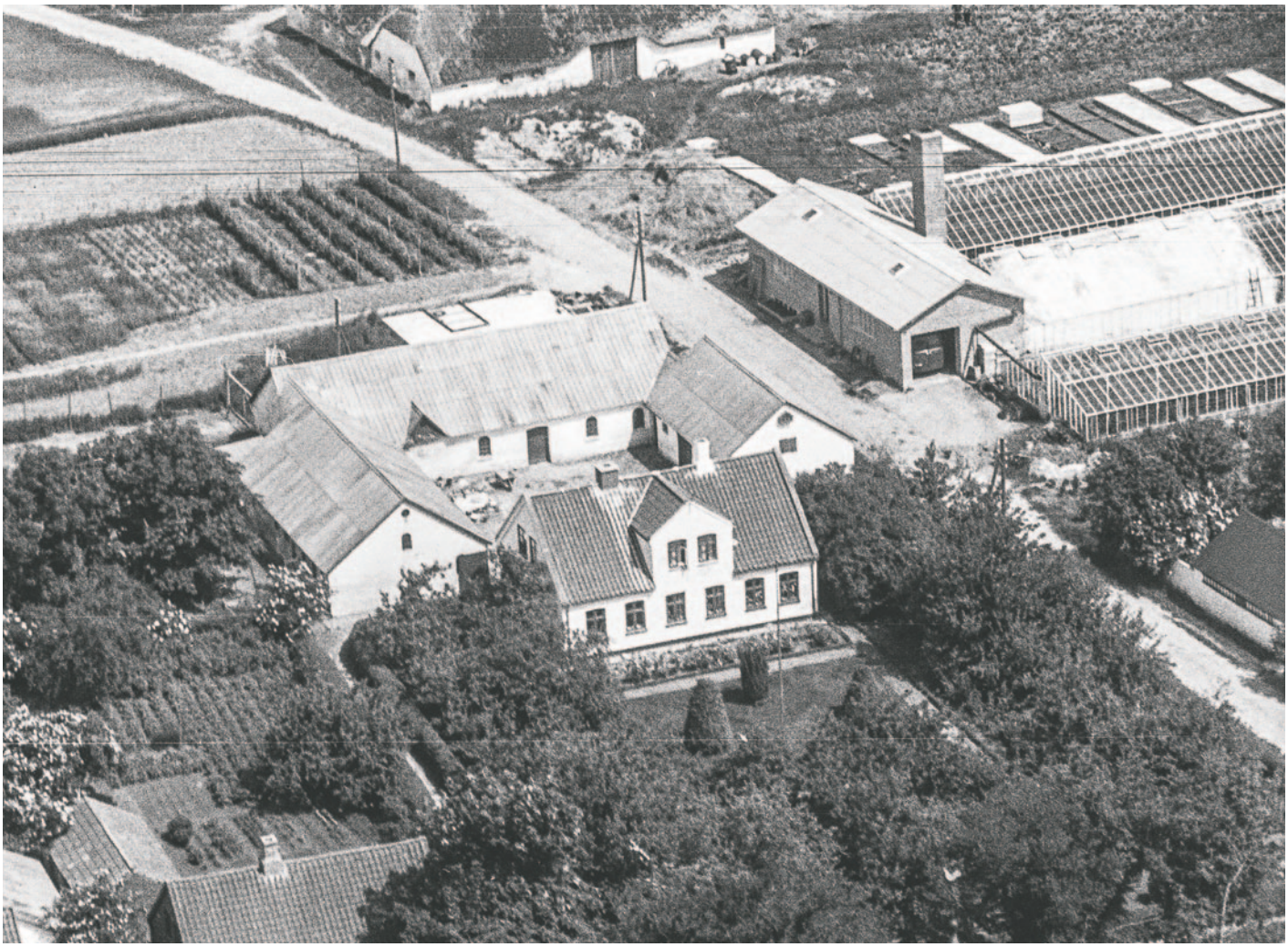

Luftfotoet af Houvej 304 er fra 1948-52.
Foto: Aalborg Luftfoto, Det kgl. Bibliotek. Hals Arkiv.

Gården i Øster Hassing med matr. nr. 17 hed tidligere Pilen. Denne gård blev omkring 1810 købt af Peder Andersen. I 1820 blev Pilen overtaget efter en "offentlig Auction" af Anders Gregersen, der også ejede naboejendommen (matr. nr. 16).

Anders Gregersen og hans hustru dør begge i foråret 1837, og "Aar 1837 den 14 August blev efter Skifterettens Foranstaltning afholdt Auction over de i Boet efter Anders Gregersen og hustru Maren Christensdatter tilhørende i Østerhassing bebyggede Gaarde".

Ved auktionen bliver de 2 gårde skilt, og Anders Hansen får ved auktionsskøde [1] adkomst [2] til "en Gaard Pilen kaldet i Øster Hassing med Jorder af Hartkorn [3] 2 Tdr 5 Skp 2 Alb".

Fortsættes næste side

1) Auktionsskødet adskiller sig kun lidt fra et almindeligt skøde. Et auktionsskøde bruges under en tvangsauktion, eller en normal auktion, hvor en bolig sælges, og skal udstedes af fogedretten. Auktionsskødet blive udstedt, når køber har opfyldt hans forpligtigelser, i forbindelse med auktionen. Købers forpligtigelser i forbindelse med en auktion er betaling af budbeløbet, og derudover at opfylde alle auktionsvilkårene. Alt i alt, er et auktionsskøde, egentlig blot et helt almindeligt skøde, der beviser at det er dig, der ejer boligen. Auktionsskøde, er blot med til at vise at du har købt ejendommen på auktion.

2) Adkomst bruges i betydningen "besiddelse af en rettighed til noget". Et dokument, som fastslår en adkomst, f.eks. et skøde på en fast ejendom, kaldes et adkomstdokument; i dette tilfælde er dokumentet et auktionsskøde.

3) Hartkorn betyder egentlig "hårdt korn", altså brødkorn, men tidligere var tønde hartkorn en enhed for værdien af landbrugsjord (en kombination af jordens areal og ydeevne). I den lange periode, hvor al betaling foregik som byttehandel med konkrete varer var det nødvendigt med et fælles værdimål. Man besluttede sig til at sammenligne alle varer med værdien af det såkaldte "hårde korn" eller hartkorn.
Hartkorn måltes i tønder (ikke at forveksle med tønder land).
1 tønde = 8 skæpper =
32 fjerdingkar = 96 album.

Fortsættes næste side

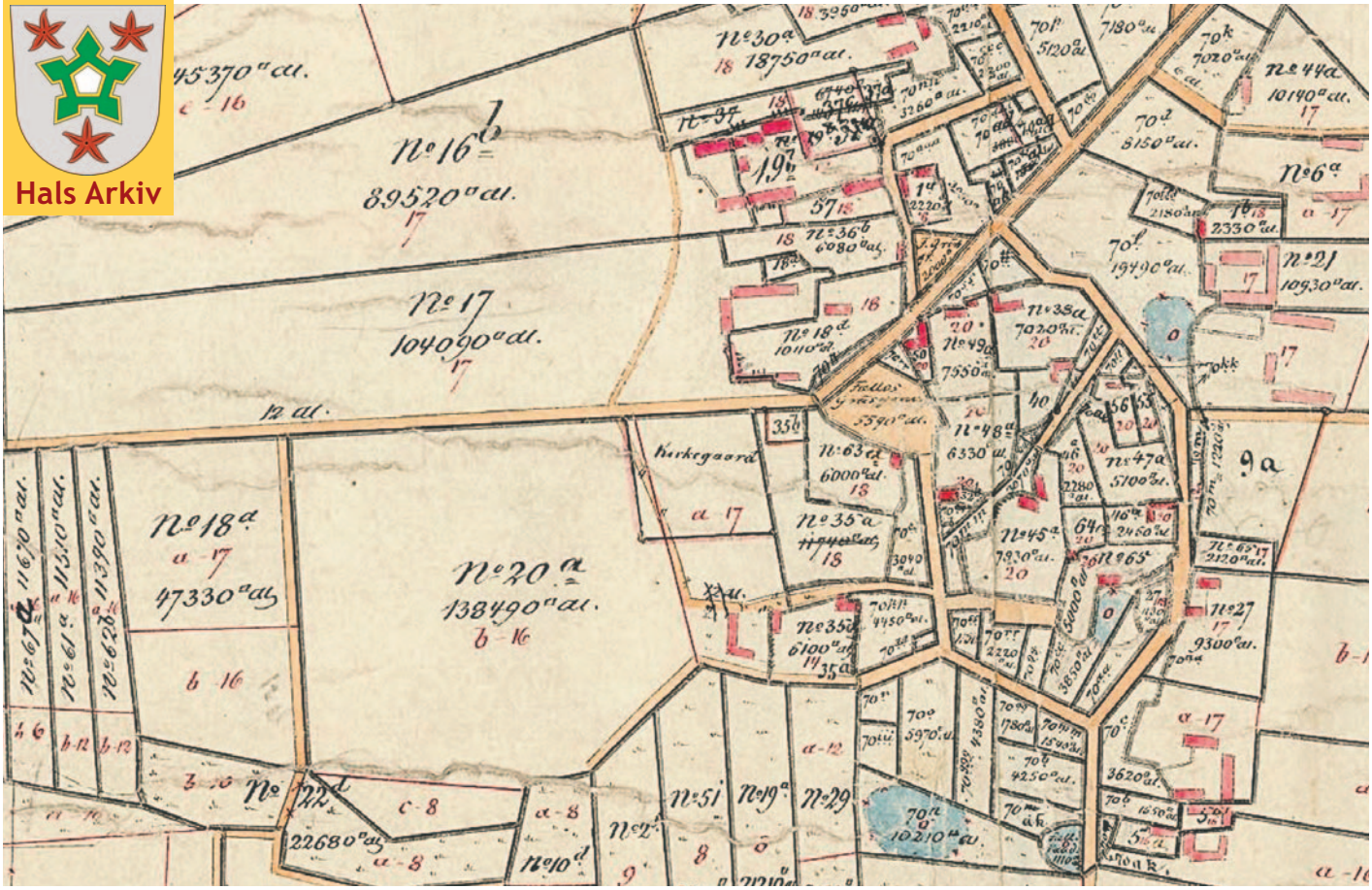

Matrikelkortet fra 1862 viser parcel No 17 med gården Pilen indtegnet overfor kirkegården (dette matrikelkort er opdateret frem til 1892, så der er tale om den nye kirkegård i Øster Hassing).

I 1845 sælger Anders Hansen gården til Ole Rasmussen. Der står i skødet, at salget vedrører gården "Pilen kaldet i Øster Hassing Sogn, med dens Bygninger og tilliggende Jorder af gammel Hartkorn 2 Tdr 5 Skp 2 Alb, men efter den nye Matricul 2 Tdr 1 Fdk" [4].

I 1850 sælger Ole Rasmussen gården til Poul Thomsen. Poul Thomsen dør i 1856, hvorefter enken, Johanne Marie Andersdatter, året efter gifter sig med Jens Nielsen. Herved får Jens Nielsen adkomst til ejendommen [5].

I 1896 udstykkes 4 parceller fra Pilen. Disse matrikuleres 17b, 17c, 17d og 17e. Hovedmatriklen får nu matr. nr. 17a, og denne overtages af proprietær Søren Roesdahl på Øster Aslund. Søren Roesdahl blev dog boende på Øster Aslund, og han havde bestyrer på Pilen; dette ses bl.a. ved folketællingen i 1901.

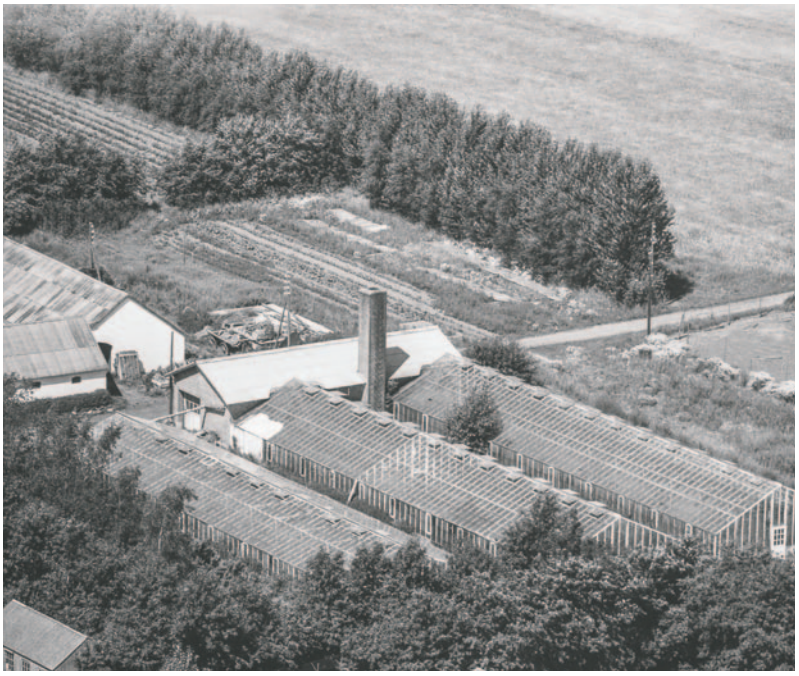

Luftfoto fra 1959 af de tre store drivhuse, der hørte til Ejler Nielsens gartneri.
Foto: Sylvest Jensen, Det kgl. Bibliotek-Hals Arkiv, B13082.

4) Danmark er blevet matrikuleret flere gange, således i 1644 og 1688. De tidlige matrikler blev imidlertid ikke vedligeholdt med hensyn til forandringer i ejendomsforholdene, og efter udskiftningen i slutningen af 1700-tallet var der behov for udarbejdelsen af en ny matrikel, og det skete i 1844.
Den handlede parcel havde altså før 1844 et hartkorn på 2 tønder, 5 skæpper og 2 album, og efter matriklen i 1844 et hartkorn på 2 tønder og 1 fjerdingkar.
Man bør i øvrigt være opmærksom på, at hovedformålet med en matrikulering er at have et grundlag for skatteudskrivning.

5) **Kvindens stilling** gennem tiderne som berettiget eller forpligtet kan udledes af den lovgivning, som afspejler familiernes og slægternes forhold. De europæiske retssystemer har siden antikken fastholdt, at en hustru var underlagt mandens værgemål i økonomiske og processuelle forhold. Enker var derimod ofte stillet meget lig mænd i formueretlig henseende. Dette gjaldt også i Danmark. Ugifte kvinder opnåede allerede i 1857 ligestilling med mænd vedrørende økonomisk råderet, arv og adgang til næringsudøvelse, mens en gift kvinde først i 1925 opnåede fuld ligestilling med sin ægtemand. Derfor kan ægtemanden Jens Nielsen med forevisning af vielsesattesten overtage adkomsten af ejendommen.

Fortsættes næste side

Bygningen, som murer Peter Jensen opførte på Houvej 304 mellem 1914 og 1916, fotograferet i efteråret 2018.
Foto: Ove Jakobsen Hals Arkiv, B12534.

1913
I 1913 stykkes endnu en parcel fra matr. nr. 17a. Denne parcel, som fik et hartkorn på 3 skæpper, 2 fjerdingkar og 2¾ album, matrikuleres 17h og sælges til murer Peter Jensen. I forbindelse med denne overtagelse bliver parcellen bebygget, og Houvej 304 bliver en selvstændig parcel.

1916
I 1916 sælger murer Peter Jensen parcellen til "Gaardejer Hans Severin Larsen Bødkergaard". I skødet nævnes, at der i handlen medfølger: "Kakkelovne, Komfur og indmuret Kedel, hele Besætningen:
2 Køer, 2 Kalve, 1 Svin samt 4 Høns, Avl og Afgrøde, Gødning, Rodfrugt og Kartofler, Avlsredskaber, Maskiner og Inventar samt Mejerispandene".
Hans Bødkergaard var blevet enke i 1914, hvor hans første kone, Johanne Nielsen, døde.

Han var stadig enke ved folketællingerne i 1921 og 1925 og boede her sammen med datteren Alma Larsen Bødkergaard, der i 1929 bliver gift med Ejler Nielsen.

I 1930 giftede enkemanden Hans Bødkergård sig med Elvina Christensen, der dog døde allerede i 1938.

1938
Efter hustruens død overdrager Hans Larsen Bødkergaard i 1938 stedet til sin svigersøn Ejler Nielsen, der etablerer sig som gartner og landmand på matriklen.

Ejler havde et stort gartneri på stedet. Han havde en hest, der hed Jens. Desuden opdrættede han grisesøer, som han solgte.

Ved folketællingen i 1940 boede Alma og Ejler Nielsen på stedet sammen med deres søn, Hans Bødkergaard Nielsen. Desuden boede svigerfaderen Hans Larsen Bødkergaard der også.

I 1966 dør Ejler Nielsen og i 1992 hustruen Alma Nielsen.

1999
Herefter overtager sønnen Hans Bødkergaard Nielsen stedet. Han havde datteren Hanne, som senere kom til at bo samme sted.

Tilsyneladende var der en problematik omkring Hans Bødkergaards arv efter forældrene. I 1996 fremviser Hans Bødkergaard Nielsen skifteretsattest for tinglysningskontoret, men hans adkomst afvises.
Og tilsyneladende får Hans Bødkergaard først denne adkomst i 1999.

Datteren Hanne har 3 piger: Tanja, Sara og Terese.
Hun blev senere gift med Søren Niemann.

2004
I 2004 overtog Peter Nesgaard-Pedersen stedet på Houvej 304.

Udgivet af Hals Arkiv, Borgergade 39, 9362 Gandrup, på www.halshistorie.dk